

NÉPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI KERÜLETÉNEK NAPILAPJA

Azt, hogy ma Dózsa György és Kossuth Lajos után mi is szabadon beszélhetünk a ceglédi piacon, azt az orosz hadseregnek és a nagy orosz forradalmároknak, Leninnek és Sztálinnak köszönhetjük.

Veres Péter beszéde a ceglédi Dózsa ünnepen.

„Civis urak, holnap már nagy bajleszen...”

Robog velünk a vonat Hajdú megye földjén. Körülöttünk felszántott, bevetett termőföldek: az ország kenyérének, jövőjének biztosítékai.

Nemrégiben utaztunk erre utójára. Akkor is néztük a földeket, aggódó szemmel, elszoruló szívvel. Más volt valahogy akkor a vidék képe. Hajdú megye, de az egész ország földjei is megműveltenül, vagy csak kis részben megművelve, siváran várták a jövőt.

Azóta fordult egyet az idő keréke. Az új honfoglalás, a földosztás után a magyar föld öntudatra ébredt népe megkezdte nagy harcát a legnagyobb célért: a kenyérért. A magyar vidék megbizonyította az élethez való jogát, — napok, hetek alatt hajította végre önmaga és nemzete iránti kötelességét, a föld megművelését.

Robog tovább a vonat... Elhagyjuk — Hajdúszoboszlót — egyszerre úgy érezzük, mintha valami gonosz, mesebeli manó érintette volna meg varázspálcajával az előttünk elterülő földeket. Mintha más országban járnánk. A megművelt hajdúmezei földek középpontjában, Debrecen határában semmi sem változott az utolsó hetek alatt. Pedig jól tudjuk: földosztás volt itt is, földhöz jutottak a debreceni parasztság ezrei.

Önkéntelenül is nyelvünkre tolt a kérdés: Mi lehet az oka annak, hogy a lázas iramban meginduló termelő munka tözsomszédságában alszik, tessed a cselekvés akarata, mi lehet az oka annak, hogy éppen Debrecenben nem veszik tudomásul a magyar jövő legfontosabb parancsát: **Dolgozz!**

Rosszul esik néha az őszinte szó s különösen fájdalmas, ha éppen magunk felett kell ítéletet mondanunk. De nézzünk magunkba, — becsületesen és igazságosan állítsuk önmagunkat saját ítélőszékünk elé és valljuk be, nagyon rosszul dolgoztunk. Talán Debrecen népe elszakott a munkától?

Körülöttünk, amerre látunk, Hajdú megye harcoss, dolgozó népe emeli magasra a munka zászlaját és bizonyítja be tettéivel: nincsen lehetetlen! Hajdú megye parasztsága megbizonyította, hogy a jövő előkészítésének két előfeltétele: a munka és az akarat.

A civis város csak legyint egyet, ha azt hallja, hogy nem lesz kenyér? Vallát vonogatja, ha arról olvas, hogy komoly termelő munka nélkül nem épülhet fel a demokratikus Magyarország? **Azt hiszik talán, majd csak lesz valahogy?** Pedig közel van már a felébredés. **Az utolsó holnap.** A tizenkettedik

Az európai háború utolsó hadijelentése

Folyik a háborus gonosztevők megbüntetése — Japán felbontotta a háromhatalmi egyezményt

A háború utolsó hadijelentését

közölte tegnap Moszkva, amely mindössze egy mondatból állott: A magukat hadifogolyként megadó német katonák és tisztiek átvétele valamennyi fronton befejeződött. Az első hadijelentést a Szovjet Tudósító Iroda 1941 június 23-án így kezdte: A német hadsereg csapatai 1941 június 22-én hajnalban a Balti-tengertől a Fekete-tengerig húzódó arcvonalon megtámadták határvédő csapatainkat.

VI. György angol király

és Erzsébet királyné a Westminster palotában hallgatta meg a parlament mindkét házának üdvözlő beszédét az európai győzelem alkalmából. A király válaszában többek között ezeket mondta: Sohasem fogjuk elfelejteni az Egyesült Államok gyors segítségét, valamint a Szovjetunió ragyogó győzelmét. A három nagyhatalom nagyszerű összefogása végül is meghozta a győzelmet, amelyet tovább kell folytatnunk, hogy biztosítsuk a világbékét. Ezt nem gyalázzhatják meg és nem pusztíthatják el újra!

Eden külügyminiszter

Londonba való hazatérése után az Alsóházban beszámolót tartott a sanfranciscói konferencia eddigi eredményeiről és kijelentette, hogy most történik a világbiztonság és világéke alapköveinek lerakása. **Kifejezte azt is, hogy a konferencia kitűnően dolgozik.**

A londoni Tanácsadó Bizottság most határozza meg a németországi szövetséges megszállási zónákat. A nyilatkozat kiemeli, hogy Dömitzet és Göringet hadifogolyként őrzik. A szövetségesek első célja a háborús gonosztevők megbüntetése.

A 2. brit hadsereg eddig háborús bűnösökön mintegy 12 halálos ítéletet hajtott végre. Rövidesen Németországba

dik órát éljük, — ha most nem kapnak észbe a szabotálók, holnap már késő lesz. Soha ilyen időszéri nem volt. Ady

utazik egy cseh bizottság, hogy adatokat gyűjtsön azokról a háborús bűnösökről, akik Csehszlovákiában tevékenykedtek. A lista elején a következő nevek láthatók: Göring, Darré, Frank, Deluga, Keitel, von Krosigk és Speer.

Franciaországban

a városi választások végleges eredménye megmutatja, hogy a Kommunista és a Szociáldemokrata Párt 957 város közül 468-ban nyerte el az abszolút többséget.

Romániában

erélyesen folyik a háborús bűnösök elleni könyörtelen harc. Május 11-e óta 38 háborús főbűnöst állítottak a bukaresti népbíróság elé. A vádbeszédekben a következőket olvashatjuk: „A román nép történelme folyamán első ízben vonják felelősségre azokat, akik az államhatalmat ellátó tevékenységük során elárulták az ország érdekeit és ezzel nagy veszedelembe sodorták a nép életét és javait.”

A háborús bűnösökkel kapcsolatban a „Pravda” rámutat arra, hogy a fasiszta német főkolompók úgy viselkednek a hadifogságban, mintha vendégségben volnának. Különböző mesterkedésekkel ellentétet igyekeznek támasztani a szövetségesek között. A német fasiszta politikai szélhámosok, újvilátszik, **nincsenek tisztában az azal az egységgel, amely az Egyesült Nemzeteket a hosszúság és áldozatos küzdelem után egységbe kovácsolta,** melyet semmilyen szemfényvesztő trükkkel nem tudnak bomlasztó mérgeikkel meggyöngyíteni.

Alexander tábornagy

vezérkari főnökének kíséretében meglátogatta Triestet és megállapította, hogy a jugoszláv és angol csapatok közötti feszültség jelentékenyen enyhült, amióta Tito marsall elrendelte, hogy csapatai az Isonzától keletre vonuljanak vissza. A kikötőben minden

Endre örök mementója: „Civis urak, holnap már nagy bajleszen!” H. F.

fennakadás nélkül folyt a szövetséges hajók forgalma.

Szövetséges felügyelet

alatt álló új rendőrséget szerveznek Németországban, melynek célja Németországnak a náciaktól való megtisztítása.

Az angolok újabb 100.000 külföldi munkást találtak egy táborban, embertelen körülmények között. A németeket most arra kényszerítik, hogy a külföldi munkások táborát kitakarítsák. Hamburg lakosságát arra kötelezték, hogy ruhámmal, zongorával, rádióval, könyvekkel és sportfelszereléssel segítse meg a tábor lakóit.

A 7. amerikai hadsereg csapatai Salzburg mellett egy alagútban egy vonatot találtak aranyrudakkal és más érték tárgyakkal megrakva. **A vonat 50 kocsiából állt és valószínűleg tartják, hogy Magyarországról lopták el a németek.**

A Nemzetközi

Vöröskereszt

bizottság elnöke, dr. Burgerhard elmondotta, hogy **Hitler az utolsó pillanatban ki akarta irtani az összes hadifoglyokat.** A kivégzéseket csak egész különös véletlenrel lehetett megakadályozni. Az egyik tábor parancsnoka, egy **Maulhausen** nevű tábornok már előkészületet tett arra, hogy minden foglyot lemészárol, amikor amerikai élkötelékek értek a táborhoz.

A külföldön

élő magyarok

örömmel értesülnek arról, hogy Horthy Miklóst a magyar nép népbíróság elé utalta — közli a párizsi rádió. — Horthy Miklósnak, mint háborús bűnösnek kell a nép előtt felelni tetteiért — folytatja —, mert felelős azért, hogy Magyarország másodsor is a germán imperializmus szolgálatába szegődött, az ország tényleges érdekei és a nép érzelmei ellenére.

A New-York Times

kifogásolja, hogy a szövetségesek tulságosan jól bannak a fogságba esett katonákkal és tábornokokkal. A németek ezt

a körülményt tekintélyük növelésére, a fasiszmus és az imperializmus mentegetésére használják fel. **Dittmar** például a náci pártot vádolja Németország bukásáért, de a főparancsnokságot ártatlan báránynak írja le. Az amerikai lap követeli, hogy a bűnösöket bíróság elé kell állítani.

Guderian tábornok

— közli Moszkva — elfogatása után interjút adott és a következőket mondotta: „Ha 1944 decemberében Anglia és Amerika kilép a háborúból, a németek meg tudták volna verni a Szovjetuniót.”

A német fasiszmus eme előharcosa még most utóljára is szolgálatokat akar tenni a német militarizmusnak.

A berlini mozikban

ezen a héten új filmet játszanak. Látjuk, amint a német fővárost szovjet tankok ostromolják. Nyolc nappal az ostrom megkezdése után a szovjet csapatok bevették a Reichstag épületét és az első vörös katona kitézte az épület homlokzatára a vörös zászlót. Az utolsó jelenet a fegyverszüneti egyezmény aláírását mutatja be.

500.000-nél több

házat gyújtottak fel a németek Ukrajnában. A kár, amit a fasiszták a Szovjetunió gazdaságában tettek, többszáz milliórd rubelre rúg és többszörösen felülmúlja azt a kárt, amit a németek az európai országokban együtt okoztak. **A felépítési munka a felszabadulás utáni napokban azonnal megindult,** a mérnökök ezrei és munkások, bányászok, földművesek, vasutasok, fémnunkások milliói példás hősiességgel építik újjá a lerombolt területeket. A majdnem teljesen elpusztított Donac-medence hányái már a múlt év végén a háború előtti mennyiség egyharmadát termelték. A vasúzmek közül 15 kohót, 70 Martin-kemencét szintén üzembe helyeztek már. 35.000 km. vasúti fővonal, 7000 km. hosszú mellékvonal és 2500 vasúttámaszpont már üzemben van. A városokban gyors ütemben épülnek a házak, középületek, iskolák és egyetemek. A mezőgazdaság számára a gyárak ontják a traktorokat.

Lezárták Németország nyugati határát

Moszkva, május 18. A Reuter ügynökség közli, hogy a szövetséges hatóságok intézkedéseire lezárták Németország nyugati határát. Ez intézkedés

célja az, hogy megakadályozza a német fasiszta háborús bűnösök átszökését Hollandiába, Belgiumba, Luxemburgba és Franciaországba.

Feloszlott az angliai Magyar Tanács

London, május 18. Tekintettel arra, hogy Magyarországon teljesen megváltozott a helyzet, a németekkel kikergettek és az Ideig-

lenes Kormány Budapestre költözött, a Károlyi Mihály elnöklété alatt álló Angliai Magyar Tanács feloszlatta önmagát.

Japán felmondta a háromhatalmi egyezményt

Moszkva, május 18. Tokióban a japán külügyminisztérium a következő nyilatkozatot tette: Németország feltétel nélküli kapitulációjával és más európai országokkal történetekkel kapcsolatban az 1941. december 14-én kötött katonai szövetséget és az 1940. szeptember 27-én kötött hármass egyezményt, valamint más országokkal kötött

egyezményeket hatályon kívül helyezte Japán. A nyilatkozatot azután hozták, miután Togo miniszterelnök az alsóházban erről a kérdéssel beszédet tartott és ebben az ügyben a császárnál is kihallgatást kért. Ezután Togo Stanner tokiói német nagykövettel közölte a kormány határozatát.

Rövid külföldi hírek

Az olasz kormány több tagja és a politikai pártok vezetői tegnap Rómából Észak-Olaszországba utaztak, hogy az ottani politikussal megbeszéléseket folytassanak a kormány kiegészítése tárgyában. A politikuskok valószínűleg egy hétig maradnak Észak-Olaszországban.

A brit belügyminisztérium közölte, hogy Londonban és London vidékén a háború alatt 29.900 ember halt meg és 50.500 ember sebesült meg háborús események következtében. Az újjáépítési minisztérium tervet terjesztett arra nézve elő, hogy néhány különösen szép területen emléket állítsanak a háborúban elesett brit férfiaknak és asszonyoknak.

Efögök Milch vezértábornagyot, a német légerő egyik irányítóját.

Leon Blum, Párisba visszaérkezve, rádión jelentette be, hogy ismét átveszi a francia szociáldemokrata párt irányítását.

Prágában letartóztatták a Hachával együtt dolgozó némethérene minisztereket, Jaroslav Krejcin, volt miniszterelnököt és igazságügy minisztert, Birner volt miniszterelnököt, Kaluda pénzügyminisztert, Brugi földművelésügyi minisztert és Gajdát, a cseh fasiszta párt vezetőjét.

Svájceban „Nouvelle Revue Hongroise” címen folyóirat indult, amelynek feladata, hogy a demokratikus Magyarország viszonyait megismertesse a nyugati országok közvéleményét.

Belföldi hírek

A szolnoki cukorgyár Szolnok megye és Budapest cukorellátásáért. A szolnoki cukorgyár üzemi bizottsága mindent elkövet, hogy a gyárat az elkövetkező időben már üzembe állíthassa. Ennek érdekében már megszervezte a környékbeli cukorrépa-termelőket. A szolnoki cukorgyár nemcsak egész Szolnok megye cukorellátását tudná biztosítani, hanem Budapest számára is szállíthatna.

Heltai Jenő lesz a Színpadi Szervezők Egyesülete vasárnap tartott tisztújító közgyűlésén. Ertesztésünk szerint az egyesület elnökéül Heltai Jenőt fogják felkérni.

Budapestben letartóztatták Tompa Pufi színészt. A budapesti politikai rendőrség letartóztatta Tompa Pufi erdélyi komikus színészt, több magyar film szereplőjét.

Vidékre csak nyitott levelet lehet küldeni. A posta felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a vidékre szóló levélküldemények csak nyitva adhatók fel. Minden postaküldeményen fel kell tüntetni a feladó nevét és pontos lakcímét. A lezárt, vagy a feladó címadatai nélkül feladott küldeményeket a posta nem továbbítja.

Internálják a fasiszta könyvek eladóját és vásárlóját. A miniszterelnökség sajtóosztálya rendeletet hozott, mely szerint a fasiszta könyvek eladóját és vásárlóját internálják. A rendelettel egyidejűleg közzétették a fasiszta és szovjetellenes könyvek első két jegyzékét.

Publicisták kommentálják az eseményeket a magyar Rádióban. A magyar Rádió vezetősége elhatározta, hogy hetenként négyszer ismert publicistákat kér fel az események kommentálására. Eddig két rádiókommentátor szerepelt a mikrofon előtt: Boldizsár Iván és Móthé Elek.

Könyvelési szakiroda
Vörösmarty-u. 24.

APOLLO-MOZI
Izgalmas amerikai kalandorfilm
TEXAS II.
(A száguldó fantom)
E. órák: 4, 5, és 7 órák, vasárnap 2 órák is.

Egetésre alkalmas denaturált szesz-pótló kapható IZSAK festéküzletben, Csapó-utca 17. szám.

Meteor-mozgó
Ma fél 6 és 7 órák
Nápoly csókok tüzében
énekes szerelmi történet
Pénztárnítás egy órával előadás előtt.

Megszűnik az OMGE

az ezerholdasokból álló nagybirtokos osztály utolsó magyarországi bástyája. A százéves épülelet tönkretette a háború, az intézményt elpusztította az új idők szelleme. A kormány nem ad további működési engedélyt az OMGE-nek, az épülelet pedig valamely mezőgazdasági kulturális intézmény céljaira veszik igénybe.

Az OMGE-t száz évvel ezelőtt gróf Széchenyi István alapította, a jobbágyok utolsó esztendejében, később a szabadságharc után ez volt az egyetlen intézmény, amely a mezőgazdaság érdekében szolgált, tekintve, hogy az ezerholdasok osztályán kívül a földbirtok problémáival semmiféle köztestület nem foglalkozott. A feudális muszáj ebben a fellegvárban a kilencszáz éves elején nagy csatákat vívtak a merkantilista és az ipari érdekképviseletek uraival. Az utóbbi években az OMGE sokat veszített harci erejéből, mintha előre megérezte volna az új idők viharát és saját pusztulását.

Rajnisz Ferenc és Tárcai Felícides Román a bécsi rendőrség logyjai

A bécsi rendfenntartó közegek legutóbbi szemléltja alkalmával a Mariahilferstrasse egyik áruházának alagsorában rábukkantak Rajnisz Ferencre, a Szászai-kormány kultuszminiszterére, az egyik legvéresebb száji nyilas uszítóra és Tárcai Felícides Románra, a nyilas sportdiktátorra. Rajnisz allisztnak öltözve próbált bujkálni a igazságszolgáltatás keze elől.

A népügyészség hírei

A Népügyészség szabadlábra helyezte dr. Göndör Arnoldot, Lebovics Áront és Jakobovits Róbertet, akik a feljelentés szerint a gettóban rosszul bántak zsidó lársaikkal. Az eljárás tovább folyik, az eddigi vallomások alapján azonban a Népügyészség nem állapított meg olyan bűncselekményeket, melyek a letartóztatást indokoltá tették volna.

A debreceni Népügyészség elrendelte Czerovszky Zoltán, volt politikai detektívesoportfónók letartóztatását. Czerovszky közismert volt népellenes cselekedeteiről és nyilas magatartásáról.

FÉRFI fehérműt, lökéltes szabással készít a Tiszántúli fehérműtüzem

Vár-utca 2. félemezlet.
Bérmunkát vállalunk.

Csapó-u. 17. színház-átjáróban
épülő üzlet-helyiségek kiadók.
Részletes felvilágosítás az IZSAK festéküzletben kapható.

FASISZTA CSOKOR

Letartóztatta a rendőrség a legelvetemültebb gettómotozót

Karsai Gusztáv forgalmazó-üggyi tanácsos közismert volt erősen jobboldali beállítottsága és antiszemita magatartása miatt. A múlt évben a gettó megszervezésével kapcsolatban aztán alkalmat nyílt mindezt tettekkel is bizonyítani. A politikai rendőrség előtt tett tanúvallomások szerint gyűlöletesebb és elvetemültebb nyilas kevés szaladgált Debrecenben. Elszedte a gettóban lévő személyektől még a megengedett élelmiszert is, sőt a legszükségesebb egy váltás fehérműt sem engedte elvinni a téglagyárba, ahova aztán a gettót kitelepítették. Állandóan gúnyolta egyébként is a gettó lakóit. A fehérműre vonatkozólag is csak az volt a meg-

jegyzése: „Minek maguknak? Ahova maguk mennek, ott úgvis csak számuk lesz.” A motozásmal követelt eljárása is a legaljasabb volt. Motozni viszont nagyon szeretett és motozások után rendszerint tömött irattáskákkal hagyta el a gettó területét. Gyakran dicselkedett azzal is, hogy a hatalmas Baky barátja; viszont azt sem hagyta kihasználatlanul, hogy bátyja, vitéz Karsai Jenő csendőrezredes, az ugyan-csak közismerten szélsőséges nyilas, korlátlan hatalmat igényezett biztosítani magának. — Ennek a révén bűtöröket is elszállított a gettóból és gyönyörűen berendezte zsidóbűtörökből a saját lakását.

Internálta a rendőrség Sipos Árpád nyug. detektívfeügyelőt

1943-ban, az afrikai csaták idején Berger Hermann felment a rendőrségre és ott lévő a detektív-szobába, baráti beszélgetés közben elmondta Sipos Árpád detektívfeügyelőnek, hogy az angol rádión hallotta, az angolszászok offenzívájuk során visszafoglalták Bizertát és Tuniszt. Ez az elszólás a jobboldali detektívfe-

ügyelő előtt alkalmat adott arra, hogy Sipos Árpád jobboldali érdemei fitogtatására Berger Hermann rémhírtérjesztés miatt feljelentse és internáltassa.

Mint hogy a nyugalmazott detektívfeügyelő ellen egyéb vádak is merültek fel, a rendőrség politikai osztálya internálási végzést hozott.

A szovjet iránti gyűlöletből önként jelentkezett a frontra

Vitéz Sinay István nyugalmazott huszárörnagy, volt városházi tisztviselő ügyében fejtezte be a rendőrség politikai osztálya a tanúkihallgatásokat. Ez az előrehaladott-korú, meggyőződéses fasiszta Magyarországon 1941-ben bekövetkezett háborús kezdeményezése óta mindent elkövetett, hogy régi örnagyi rangjában kikerülhessen a frontra. A kihallgatás során ezt maga is bevallotta, valamint azt is, hogy a szovjet elleni gyűlölet vezette. A fronton tagja volt a röfölnitől

bírósnak, az alája rendelt orosz foglyokkal pedig gyalázatosan bánt. Gyűlölködő természetű megnyilatkozott azonban a saját legénységével való bánásmódjában is. Ezeket sem kímélte, ütötte-verte, mindent elkövetett, hogy valaki át ne szökhessen a szovjet csapatokhoz. Visszavonulások alkalmával hátul járt és nádpálcával nógatta az elmaradózókat. A rendőrség ügyét népbírószághoz utalta, előzetes internálás mellett.

Három hajdúböszörményi fasiszta letartóztatása

Népellenes, munkásellenes magatartása miatt letartóztatták és Debrecenbe szállították Adriány Kornél hajdúböszörményi textilgyárost. A vád szerint németbarátságát minden eszközzel igyekezett kimutatni, német katonákkal barátkozott, végül pedig minden segítséget megadott a németeknek, hogy gyárat felrobbanthassák.

Ugyancsak Debrecenbe szállították letartóztatta Vban a németbarátságáról híres Konyári Antal volt MÉP háznapgyot, valamint Sárközy Károly csendőrt; ellene az a vád, hogy foglyaival nemcsak minősíthetetlenül bánt, hanem kegyetlenkedett. Volt, akit a tanúvallomások szerint felholtra vert.

Szalacsi RácZ Imre érdekében...

A politikai rendőrség megütököve és felháborodva veszi tudomásul, kiket használnak fel a sötétben bujkáló fasiszta elemek lebukott fegyvertársaik megmentésére. Az elmúlt idők egyik legszükségesebb és leggyűlölködőbb újságírója: Szalacsi RácZ Imre érdekében mintegy 40 tanonciskolai növendék nyújtott be kérvényt. Tudjuk, hogy ezek a naív és politikailag iskolázatlan tanonciskolai növendékek nincsenek tisztában azzal, mit is tettek tulajdonképpen; valójában hazugsággal, fenyegetéssel és más sötét eszközökkel rávették őket arra, hogy adják oda nevüket egy olyan ember megmentéséhez, aki sokszorosan bűnös, mert tanult ember létére a leghatalmasabb fegy-

verrel, a toll fegyverével harcolt egy rendszerért, amely a dolgozók ellen, köztük a tanú-cok ellen küzdött a reakció legdurvább eszközeivel.

A politikai rendőrség tisztában van az ilyen kérvények értékével és jelentőségével, de mindenesetre a rendőrségnek is hasznára válik, ha megtudja, kik azok, akik még ma is felülnek a fasiszta szennyes propagandájának, akár naívságból és hozzá nem értésből, akár azért, mert az ő helyük is ott van, ahol a kérvényekkel megmenteni óhajtott „testvér”.

Hirdessen a Néplapban

Bár a cári O...
szellemi...
az iradalomban...
jevszki, a tud...
szov, Pavlov, M...
szelben Repin...
ben Sztaniszl...
mások, de a té...
elmaradottsága...
nyagolt volta s...
relő volt.

Megdöbentő...
arról számolna...
Országban...
százaléka járt...
ember közül 4...
a közoktatás...
alacsony össze...
egy tanulóra é...
Műllők nőttek...
A fiatal szov...
lyos örökséget...
pest gyorsan...
tolta a nepmü...
rét s ebbe bev...
pet. Már az 191...
bűz típusú elé...
kal eltörölte é...
9 osztályos...
amelyben 8 év...
korukig tanult...
megszüntették...
minden kedvez...
költsége az áll...
ulás mindenki...

A gyermekek...
lik,ők gon...
de az árvák...
lásra szoruló...
állam g...
az látja el öke...
sel.

Kiki an... fa

A nemzetiség...
vár az iskolák...
minden gyermek...
múl. A cári O...
olyan nép volt...
zolt írott nyel...
szer ezen is se...
tette számukra...
a kultura áldás...

A szociálista...
kultúrát ember...
ezt a célt azon...
kola-hálózatjal...
Már az 1927-...
több, mint 13.0...
lak meg, ame...
nuló folytatta...
ben 1.116.800.00...
elő a költségvet...
jaira, cuból eg...
esett, a cári kö...
jává szemben...
növekedése leh...
Szovjetunió ör...
denült iskolát...
augusztus 14-én...
kiadhatta a ren...
iskoláktelezets...
32-es iskolai év...
nuló volt a s...
1934-ben új ren...
iskolák szervez...
iskola-típusú ál...
osztályos elemi...
teljes és 10 osz...
iskolát.

16.000...
iskola...
tan

A Harmadik...
1942) azt a cé...
minden fajusi...
tályu és mind...
alább 10 osztá...
gezzon. A cári...
közéiskola tu...
készített elő...
széles tömegek...
vén elérhetle...
magas tanköltsé...
szadalmi korláto...
Az 1914-15

A Szovjetunió népoktatása

Bár a cári Oroszországnak olyan emlékművei voltak, mint Lenin, az irredelomban Tolsztoj, Dzszojicski, a tudományban Lomonoszov, Pavlov, Mendelejev, a művészetben Repin, a színművészetben Szaniszlavszki és még sokan mások, de a téptemegek kulturális elmaradottsága, a közoktatás elhanyagolt volta szinte hihetelen mértékű volt.

Megdöbbentő statisztikai adatok arról számolnak be, hogy a cári Oroszországban csak a lakosság 4,7 százaléka járt iskolába, azaz ezer ember közül 47 és a költségvetés a közoktatás céljaira szánszerűen alacsony összeget irányzott elő, egy tanulóra évente 80 kopeket. Milliók nőttek fel frásztudatlanul.

A hatal szovjet állam ezt a súlyos örökséget a lehetőséghez képest gyorsan eltüntetette, átalakította a népnevelés egész rendszerét s ebbe bevonta az egész népet. Már az 1918. év végén a különböző típusú elemi- és középiskolák elterjedt és helyükbe egységes 9 osztályos iskolát állított fel, amelyben 8 éves kortól 17 éves korukig tanultak. Az iskolákban megszüntették a vallástant és minden kedvezményt. A tanítás költsége az államot terheli, a tanulás mindenki számára ingyenes.

A gyermekeket a szülők nevelik, ők gondoskodnak róluk, de az árvákról és a támogatásra szoruló gyermekekről az állam gondoskodik.

az látja el őket minden szükséges-sel.

Kiki anyanyelvén tanul

A nemzetiségi kérdés megoldása már az iskolában kifejezésre jut, minden gyermek anyanyelvén tanul. A cári Oroszországban sok olyan nép volt, amelyeknek nem volt írott nyelve, a szovjet rendszer ezen is segített és lehetővé tette számukra, hogy megismerjék a kultúra áldásait.

A szocialista államnak művelt, kulturált emberekre van szüksége, ezt a célt azonban a meglévő iskola-hálózatnál nem lehetett elérni. Már az 1927-28-as iskolai évben több, mint 13.000 új iskolát nyitottak meg, amelyben 3.600.000 tanuló folytatta tanulmányait. 1929-ben 1.116.800.000 rubelt irányzott elő a költségvetés a közoktatás céljaira, ebből egy tanulóra 8 rubel esett, a cári költségvetés 80 kopekjával szemben. A nemzetgazdaság növekedése lehetővé tette, hogy a Szovjetunió őrlási területén mindenütt iskolát állítsanak fel és 1930 augusztus 14-én a szovjet kormány kiadhatta a rendeletet az általános iskolakötelezettségről. Az 1931-32-es iskolai évben 13.456.000 tanuló volt a szovjet iskolákban. 1934-ben új rendelet jelent meg az iskolák szervezéséről, amely három iskola-típust állapított meg: négy osztályos elemi, 7 osztályos nem teljes és 10 osztályos teljes középiskolát.

16.000 középiskola 11 millió tanulóval

A Harmadik Ötéves terv 1938-1942) azt a célt tűzte ki, hogy minden falusi ifjú legalább 7 osztályos és minden városi ifjú legalább 10 osztályos középiskolát végezzen. A cári Oroszországban a középiskola tudományos pályára készítette elő, ennek elvégzése a széles tömegek számára úgyszólván elérhetetlen volt, részben a magas tanköltség, másrészt a társadalmi korlátok stb. miatt.

Az 1914-15 évben 1950 kö-

zépiskola volt 635.000 tanulóval, viszont 1938-39-ben 16.000 és a tanulók száma 11.000.000 volt.

Az évi költségvetésben 21 milliárd, 100 millió rubelt fordított a szovjet állam közművelődésre és egy tanulóra 113 rubelt fordítottak. Ezeket kívül nagyszámú magasabb pedagógusokat képző intézetet is megnyitottak, sőt van már Nevelési Akadémia is.

Hitler galád támadása a Szovjetunió ellen késleltette a harmadik Ötéves Terv megvalósítását a közoktatás terén, de a háború nehézségei ellenére a szovjet iskolák eredményesen birkóznak meg azokkal a feladatokkal, melyek a fiatal nemzedék nevelése terén reájuk hárul. Az újabb időben is jelentek meg rendeletek, melyek a nevelés megjavítását célozzák. Új iskola típusokat szerveztek, mint a Szvorov, Isakov, Nachimov iskolákat, amelyekben a honvéd háborúban elesett hősök árvái, a Vörös Hadsereg harcossainak fiai és a partizán harcokban résztvevők tanulnak.

A Szovjetunió általános népiskolai rendszerén kívül gyári, üzemi iskolák hatalmas hálózata is ki van építve. Ezt az iskola-típust 1940-ben szervezték és az általános tananyagon kívül külön gyakorlati tanfolyamokon szakképzett munkásokká képezik ki a tanulókat. Ezeknek az iskoláknak a tanulóit az állam tartja el. Külön iskolarendszer van azoknak az

Minden negyedik ember iskolába jár

1939-ben a Szovjetunióban 47 millió 700 ezer gyermek és felnőtt tanult, ami azt jelenti, hogy minden negyedik ember iskolába járt. Innen van az, hogy a Vörös Hadseregbe bevonuló utonok mind tudnak írni és olvasni, sőt nagyszámban vannak közöttük olyanok, akiknek középiskolai képzettségük van.

A háború nehéz éveit sem hagyta el a Szovjet állam a nevelés ügyét, 1944. évben 20.440 millió rubel, 1945-ben 28.951 millió rubel van előirányozva közoktatásra, ami a múlt évi költségve-

lővel szemben 39,9 százalékkal emelkedést mutat.

A gyermeknevelés nagy és felelősségteljes munkáját a szülő és iskola közösen végzi. A szülő tagja az iskolabizottságnak és szoros kapcsolatban van gyermeke tanítóival. Az utóbbi gyakorlat megváltoztatja tanítványát és tanácsot ad a szülőknek, hogyan nyújtsanak segítséget gyermekének.

A Szovjetunió a közművelődés terén hihetetlenül nagy sikereket ért el, ama kultúrforradalom eredményeként, mely 1917 után átalakította egész nevelési rendszerét.

Az értelmiség

hivatásáról a demokráciában között vezérelték a „Szabad Nép”. Megállapítja, hogy a földreformot, az ipari termelés beindítását, a dolgozó osztályok egész országépítő vállalkozását nem támogatta eddig eléggé a harmadik nagy dolgozó réteg, az értelmiség. Kulcsfontosságú adódó sürgős aktualitásánál fogva a mérnökök nélkülözhetetlen bekapcsolódását sürgeti a termelő munkába. Általában áll azonban az értelmiség minden tagozatára az a megállapítása, hogy a felszabadulás után sokan közülük csak az anyagi és politikai „zürzavar” korszakát látták eljőni, egy olyan viharos időt, amelyet át lehet vészteni valahogyan, mint az ostromot a pincékben.

Életműjük meredekek zuhanását a reakció — a cikk nagyon helyes megállapítása szerint — ki tudta használni és, hozzátehetjük, nemcsak a mérnökök, hanem az egész értelmiség zömét passzíváltába tudta vinni. A cikk gondolatmenetét folytatva, magunknak is régen rá kellett jönnünk, hogy az értelmiség sorait még mindig a reakció bontogatja.

A mérnökök mellé egy másik konkrét példát is vehetünk. A nevelők eddigi szerepét. A nevelők, ha a termelés szempontjából a jelen égetően fontos problémák közepette nem is foglalnak el olyan nélkülözhetetlen helyzetet, mint a mérnökök, szerepük a jövőre vonatkozólag nem kevésbé fontos. Kezükben van, és nem kicsinyesség ez, az épülő demokráciának egész jövője. A legfontosabb követelmény tehát, hogy teljesen átéljék és átérzék a demokrácia hivatását és minden erejükkel, készségükkel és ragaszkodásukkal támogassák azt. A gyakran tartott nevelői értekezleteken azonban ugyanaz a visszasság tapasztalható, mint akár a mérnököknél vagy ha a példákat sokszorozni akarunk, az értelmiség többi rétegeinél is. Az előadásokat részben bizalmatlanul, részben szertelenül, passzívan hallgatják. Ez a magatartás kifejezésre jut a hozzászólásokban is, és csak nagyon kis réteg mutat őszi érdeklődést a demokrácia, a munkásság nagy szerű teljesítményei és lehetőségei iránt. Kétségtelenül súlyos hiba ez, most azonban elsősorban nem vadsolni akarunk csak egy alkalomból kiindulva ezen a téren is, mint a mérnököknél, vagy az értelmiség munka más területén, hangsúlyozni kívánunk valamit. Az ugyanis, hogy a demokráciának nem célja az értelmiség megsemmisítése. Ez lehet megint a reakció propaganda rémképe, de mindenképpen lehetetlen ostobaság. Sőt éppen a demokrácia az, amelyik az élet minden területén legnagyobb lehetőségeket ad a szellemi munkának. Szüksége is van értelmiségre. A munkásság és parasztság földreform által összekovácsolt hatalmas egysége várja bekapcsolódását az országépítő munkába. Ezzel szemben mindössze csak egyet kér és követel. Azt, hogy az értelmiség is teljes szívet és lélekkel álljon melléje, vegye ki részét az építésből. Pusztulásra pedig csak azok vannak ítélve közülük, akik nem hajlandók erre. Az ő sorsukra pedig áll a mondás: eb, aki bánja t

Nem lesz megműveletlen föld Hajdú megyében!

Hajdu megye alispáni hivatala újabb összeállítást készített a megye megművelt és megműveletlen termőföldjeiről. Az összeállítás, mely a május 15-i helyzetet tünteti fel, meglepő és öröndetes haladást mutat a május 3-i — már szintén biztató — adatokhoz viszonyítva.

A megművelendő 244.646 kat. holdból május 15-ig 184.927 holdat, azaz a föld 76 százalékát számlálták fel, szemben a május 3-i 145.128 holddal (59 százalék). Még ugrásszerűbb az emelkedés a bevetett területeknél: a május 3-i 104.010 holddal, 43 százalékkal szemben 172.920 hold, azaz 71 százalék.

A bevetett területek terményenként a következőképpen oszlanak meg:

	május 15.	május 3.
tavaszi búza	2.410	1.873
rózs	160	160
árpa	39.096	36.477
zab	4.971	3.434
zabos, búkköny	3.130	1.080
búkköny	554	179
borsó	14.340	11.574
takarmány	9.351	5.399
mák	81	33
répa	6.470	2.617
burgonya	9.353	4.984
kukorica	70.093	30.493
dohány	294	202
len	26	17
kender	68	17
napraforgó	6.403	3.940
köles	1.308	62
vegyes kerti vetemények	4.812	1.469

A 6.470 hold repából mintegy 1000 holdat esz ki a cukorrépa vetés. A cukorrépa és napraforgó termelésére irányuló felhívások már csak a mezőgazdasági idény derekán kerültek nyilvánosságra, ennek tudható be, hogy ennek a két terménynek vetésterülete nem fedezi a szükségletet. Mindennek ellenére öröndetes a napraforgó vetésterületének 6403 holdra való

emelkedése, bár ez még mindig negyedrésze annak, amit a megye zseirellátásának érdekében el kellene érni.

Traktorok és üzemanyag

Kimutatást állított össze az alispáni hivatal a működő üzemképes traktorokról is. Jelenleg 90 ilyen traktor áll rendelkezésre, — a megromlódott alkatrészek pótlásának nehézségei következtében azonban általában 2-3 traktor mindenkor javítás alatt áll, — a működő traktorok száma azonban így is mindig meghaladja a 80-at. Legsúlyosabb a traktorhiány Püspökladányban. Itt a 21.000 hold termőföldre összesen 3 traktor jut, pedig a felosztott megműveletlen nagybirtokokon igás állatok nem voltak s így Püspökladány területén még mindig 8000 hold megműveletlen. Ajánlatos lenne, ha azok a községek, ahol a föld megművelését már befejezték, bocsájtanák Püspökladány rendelkezésére a szükséges traktorokat. Ilyen községek: Józsa, Téglás, Egyek, Mikepércs, Vámospercs, Hajdusovát, Földes, Tetéfen, Nádudvar.

A traktorok üzemanyaggal való ellátásában eddig nem volt fennakadás, most azonban a megye közigazgatási területén 4 vagon üzemanyagra volna szükség, melynek kiutalását a földművelésügyi minisztérium már régebben megígérte. A kérdés megoldásában nagy segítséget jelent a Vörös Hadsereg áldozatkészsége. Jegorov alezredes a szükséges üzemanyagot a Vörös Hadsereg útján szállíttatja Debrecenbe.

Az üzemanyag kérdésével kapcsolatban érdeklődtünk a nemrégiben Püspökladányról elünt két vagon üzemanyagra vonatkozóan. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy 1 vagon Debrecenbe, 1 pedig Balmazújvárosba volt irányítva. A

Létfonosságú kérdése lenne a közellátásnak, hogy a napraforgó vetésterületét 24.000 holdra emeljék.

szállítványt 8 napon át nem vették ki a telepről és akkor azt ismeretlen egyén rendelkezése alapján a Dunántúlra irányították. Az alispáni hivatal a legszigorúbb nyomozást indította ez ügyben. A cséplőgépek helyreállítására és azok üzemanyaggal való ellátására vonatkozóan Hajdu megye alispánja megtette a szükséges intézkedéseket. — Nyilvántartásokat felkelnek fel a rendelkezésre álló cséplőgépekről, azok állapotáról, az esetleg hiányzó alkatrészekről és a szükséges üzemanyagról.

Az alispáni hivatal kimutatása alapján mind világosabban látjuk, hogy Hajdú megye földműves társadalmának megállja helyét a kenyérért vívott harcban. Nem kétséges már, hogy a mezőgazdasági idény végére nem marad egy talpalatnyi megműveletlen termőföld a megyében.

Mind ezek kapcsán azonban felmerül még egy kérdés. A közellátásügyi miniszter legutóbbi rendelete intézkedik a termények felhasználásáról, — a rendelet alapján a megye teljes búzatermése a fogyasztás céljait szolgálja. Végzetes lenne ez a jövő évi vetésre Hajdu megye elsősorban búzatermő vidék s hogy búzatermésünkkel a jövő évben a régi szintre emeljük, ehhez az idei búzatermésnek úgyszólván teljes egészében vetőmagul való felhasználására volna szükség. Előrelátóknak kell lennünk. Inkább lüjünk meg egy évig, vállaljuk meg az elkövetkező télen is a kisebb mennyiségű és gyengébb minőségű kenyeret, a végső cél, a béketermelés helyreállítása érdekében. H. F.

Csokonai színház
Ma szombaton, május 19-én
lél 6 órakor Harmath Imre és
Budai Dénes nagyoperettje
Sonia
bemutató előadás

Irodalmi Kamaraszínház
Ma szombaton, május 19-én
a Városi Zeneiskola előadó-
termében
Sommerser Maugham
A szent láng
Előadás kezdete lél 6 órakor

Deportálásból hazajött
Burg Izsó
lényképész. Műtermét
Ferenc József-út 32 sz.
alatt (Ruzicska féle mű-
terem) megyitotta.

HIREK

Rajniss es Fábian

Két hírt olvasunk a pesti lapokban. Az egyik Rajniss Ferencnek, az utolsó évek hirhirdet politikai kalandorának elfogatásáról számol be, a másik hír a fasiszta és szovjetellenes könyvek jegyzékét tartalmazza.

Örvendek mind a két hírnél. Mind a kettő a fasiszta elleni harc látható jele, — az egyik a bűnösök megbüntetése, a másik a fasiszta szemléli frontjának felgöngyöltése mellett tesz bizonyosságot.

A fasiszta könyvek jegyzékének egyik érdekessége, hogy a németbérencuralom közismert szerzői között: Molotaj István, Kolosváry-Borcsa Mihály, Hubay Kálmán, Imrédy Béla, Dövényi-Nagy Lajos, Bosnyák Zoltán mellett ott találjuk Fábian Béla nevét.

Fábian Béla „művének“ indexre tétele senki számára nem jelenthet meglepetést. — bizonyítéka ez csak annak, hogy az elmúlt évtizedek állítólagos liberalizmusának kétes értékű jelszavai mögött sok esetben a reakció rejtőzött.

Amennyire megnyugvással tölthet el mindenki Rajniss Ferenc ártalmatlanná tételét, a másik oldalon éppen olyan mértékben örülhetünk az áldemokrata Fábian

Béla megbélyegzésének is. Kétségtelen, hogy kettőjük közül bűnösség szempontjából Rajniss Ferenc esik súlyosabb elbírálás alá, hiszen működésével ember-tömegek pusztulását segítette elő. Fábian Béla tevékenysége, helyzeti megköttőltségénél fogva, nem járhatott ilyen káros eredményekkel, — erkölcsi szempontból azonban semmivel sem kevésbé elítélendő az, amit tett.

Fábian az üldözött réteghez tartozott. Azzal, hogy Oroszország elleni könyvével, megalkuvó és kétszínű politikájával árulója lett nemzetének és osztályának — ha hatásaiban nem is lehetett végzetes —, mégis a legelítélendőbb büncselekményt követte el.

„Politikus-író“ volt Rajniss is, Fábian is. Egyik az uralmon lévő, másik az elnyomott párthoz tartozott. Működésük, törekvéseik azonban nem voltak ennyire ellentétesek.

Bizonyos, hogy Rajniss Ferenc a Népbíróság előtt meg fogja kapni megérdemelt büntetését. De ne jellemezzünk meg a Fábian Béláról sem, akik az üldözöttek sorai közt megbujva jutlalták kifejezésre külmérgező eszméiket. H. F.

Élesztőt az ünnepek előtt kilogrammonként 360 pengőnél drágábban árusítani tilos! A rendelet ellen vétőket árdragítóknak tekintem és megbüntetem. V. é. g. H. Dezső, h. polgármester.

Jótekonyság. Budaházy-Brukner Ernő egészségügyi főtanácsos Buda ostrománál elhalálozott egyetlen fia, ifj. dr. Budaházy-Brukner Ernő emlékére ezer pengő adományozott a Csokonai-színház szegénysorsú tagjainak jutalmazására.

A Szociáldemokrata Párt elharcolt vezetői életben vannak. Bécsből érkezett jelentés szerint Peyer Károly, Buchinger Manó, Györki Imre és Millók Sándor volt szociáldemokrata képviselők kiszabadultak egy ausztriai fogolytáborból és úton vannak Magyarországra felé.

ORVOSI HIR. Dr. Gács Jenő helygyógyász, szakorvos ismét rendel régi lakásán. Csapó-utca harmincegy szám alatt.

Budapest megszűnt a szesztilalom. Budapest polgármestere szerdán írta alá azt a rendeletet, amellyel a Budapest területén fennálló szesztilalmat megszüntette.

Letartóztatott nyilas énekesnő. Bécsben letartóztatták Barabás Sári énekesnőt, aki a kívánságversenyeken nagy buzgalommal és meggyőződéssel propagálta a fasiszta dalokat és indulókat. Vele együtt tartóztatták le Laczkovics Jánost, a Rádió, később a Szász-rádió zenei osztályának vezetőjét. A kiadási eljárás megindult.

Langer és Katz
vastelepe
Debrecen Haivan-utca 62.
vasaró, mindennemű új és ócska
VASANYAGOT, témtörödelket,
nari és mezőgazdasági gépeket.

Nagystilú tolvajbandát leplezett le a rendőrség Mayer bűnügyi csoportja, mely lakásokat fosztott ki és csak a megmozdíthatatlant hagyla maga után. A banda kéjnékkel volt összekötésben, kiknek felszámolása folyamatban van. A tolvajbandát már letartóztatta a rendőrség.

Töbtagú női társaság került a rendőrség kezére, melynek tagjai tiltott kéjlegéssel és tolvajokkal való cinkossággal vádolják. Szintén a Mayer bűnügyi csoport állítja őket a rendőrség elé.

Zsebtolvajt leplezett le a debreceni rendőrség Mohácsi Piroksa személyében, aki a zsibvásáron követte el tettét. A tolvajnőt a Mayer bűnügyi csoport fogta el.

Megnyit! A Domb-utca 22/b. szám alatti gyors-gépiróiskola. Június 1-én tanfolyamkezdés. Vezetők: Kmetty Magdolna és Lévy Irén okleveles tanerők.

HALÁLOZÁS. Bagó Antalné Moóréliz Eliz 57 éves korában tragikus körülmények között elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozóteremből. Férjén kívül gyermekei, testvérei és kiterjedt rokonsága gyászolják. Lakás: Nyil-u. 14. sz. Dankó temetkezés.

Aranyat, ezüstöt, brilliánst, a legmagasabb áron veszi KOLLAR óras. KOSSUTH-U. 4.

SZÍNHÁZ

Scribe vigjátéka a Kamara-színházban

Az Irodalmi Kamaraszínház ma és holnap adja elő utoljára Maugham: „Szent láng“ című darabját. A színház jövő pénteken mutatja be Scribe közismert vigjátékát, az „Egy pohár víz“-et.

Helyeselelnünk kell a kamara-színház kezdeti műsorpolitikáját, melyben nem ragaszkodik szigorúan a túlzottan magas, klasszikus irodalmi színvonalhoz és figyelmebe veszi a helyi igényeket is. Ugy Maugham, mint Scribe darabjai elérik ugyan azt a fokot, melyet a kamaraszínházról joggal megkivánunk, de — különösen az utóbbi — népszerű és a közönség széles rétegéi számára is szórakoztató.

A darabot a színház tehetséges fiatal rendezője, Lendvai Ferenc egyéni és eredeti elgondolásban állította be kamaraszínpadra. Szakított a „tér, idő, eszelekmény egység“ ortodox elméletével, a eszelekményt térből és időből kiemelve, a kamaraszínpad közvetlenségével tárja a közönség elé.

A bemutató különös érdekessége Havadi Honának új szerepkörében való bemutatkozása lesz. Eddigi drámai hősnői és naiva szerepeivel szemben most mint éretl asszonyt ismerjük meg A darab főbb szerepét Majláth Mária, Mátrai Mária, Márky Géza, Deák Sándor és Árosi Aladár játsszák. (d. a.)

Petőfi-mozgó (volt Vigszínház)
Mai műsor:
bűbajos magyar vigjáték
A nagymama
Szörényi Éva, Perényi László, Rózsahegyi és Pethes Iószeplésével. Előadások kezdete: fél 4, 5 és fél 7 órakor, vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztárnyitás kőznapon 1 órától, vasár- és ünnepnapon d. e. 11 órától.

SZAKSZERVEZETI HIREK

Konyha-, virág-, gyümölcskertészek szakszervezete nem május 19-én tart gyűlést, hanem 21-én, hétfőn reggel 9 órakor.

A földmunkások szakszervezete ma d. u. 4 órakor vezetőségi értekezletet tart.

A gazdasági tanárok szakszervezete ma d. e. 10 órakor taggyűlést tart a szakszervezetek székházában.

A gyógyszerári és gyógyszeripari munkások ma d. u. egyenyed 6 órakor taggyűlést, tartanak a szakszervezetek székházában.

Bőripari munkások öszervezetősége ma d. u. 5 órakor vezetőségi ülést tart.

A malomipari munkások vasárnap, május 20-án d. e. 10 órakor taggyűlést tartanak Kéttmalom-u. 7. sz. alatt.

Debreceni házfelügyelők szakszervezetének vezetősége vasárnap, május 20-án d. u. 2 órakor a szakszervezetek székházában vezetőség kiegészítésére gyűlést tart, mindenki ott legyen.

Magántisztviselők szakszervezete hétfőn, május 21-én d. u. 3 órakor taggyűlést tart.

Közérdekű felhívás. A Kéményseprők Munkaszövetkezte felhívja Debrecen lakosságát, hogy 1945. év május hó 1-től számítva a kéményseprési díjat csak kimondottan a „Debreceni Kéményseprők Munkaszövetkezte“ cégbélyegzőjével ellátott számlára lehet kifizetni.

Ügyeletes gyógyszerárak:
Május 19—25. „Arany Egyszaru“ (Kossuth-u. 8.). „Mátyás király“ (Vámospéteri-út 16.)

Nyíltér

Mátis Anna leányomért felelősséget nem vállalok.

Legmagasabb áron veszek
lófarkot, marhafarkot, sörtét, minden mennyiségben
Nagy Gyula
szórkereskedő
POZSONYI-UT 23.

SPORT

A Szolnoki MAV és a Miskolci MTE Debrecenben, Kórmérközős formájában találkozik a két nagyszportcsapat a helyi egységekkel. Első nap a DVSC-nek az MMTE, a DMTE-nek a Sz. MAV lesz az ellenfele. A második nap DMTE—MMTE és DVSC—Sz. MAV mérkőzés lesz. Húsvétkor Miskolcon volt ilyen torna, amelyet nagy meglepetésre a debreceni Munkás csapat nyert meg. Mert legyőzte a DIMAVAG csapatát és döntetlenül végzett a Miskolci MTE-vel. A DMTE most is meglepetésre készül és nem lehetetlen, hogy megismétli húsvéti bravúráját. A torna színhelye a DVSC-pályán.

A DMTE—Miskolci MTE ökolívó-mérkőzés színelvonalát Torma, Szigeti, Tanamár indulása emeli. A birkozók is porondra lépnek, de a hazaiaknak nagyon kell küzdeni a kitűnő miskolciak ellen, ha eredményt akarnak elérni. A küzdelmek vasárnap d. e. 10 órakor a Bika dísztermében lesznek.

Hirdetmény

Értesítem a fürdőző közönséget, hogy a városi fedettuszoda, thermal- és kádfürdő pünkösdi első napján egész nap zárva lesz.

Pünkösdi második napján a fedettuszoda nyitva reggel 7—12 óráig, d. u. 2—6 óráig. A thermal- és kádfürdő azonban csak déli 12 óráig lehet igénybe.

A Kassa-úti écsfürdő az ünnepek mindkét napján nyitva reggel 7-10 este 6 óráig.

Felelős szerkesztő és kiadó:
DR. TARISKA ISTVAN,
Szerkesztő: **VILÁG MIKLOS**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Ferenc József-út 28. sz. II. emelet. Telefonszám: 234
Nyomatott a „Szabadság“ nyomdáján és kiadóvállalat körforgógépén Debrecen, József kir. herceg-u. 16.
Felelős nyomdaigazgató:
MENES JÁNOS.

KITUD
Könyvtár György nyiregyházi huszáról, akit november 30-án vettek a Dunántúlra katona kiképzésre. Értesítést kérek Debrecen, Ferenc József-út 75. IV. e.

APRÓHIRDETÉSEK

ALLÁS

Cipészegédet felveszek azonnal. **Zelenka András,** Márton Kálmán-utca 17. Nyilastelep. Ny. 30.

Fényképezőgédek azonnal felvesz Berzék-műterem. 352

Kifutóleányt azonnal felvesz Berzék-műterem. 389

Koosikat állandó alkalmazásra felveszünk. „Népszövetkezet“ debreceni központja, Böszörményi-út 8. 306

LAKÁS

Eloszerőlmény egyszerű szoba-konyhás lakásomat modern 2—3- vagy 4-szobás központban lévő lakással. Cím a kiadóban. 354

ÜZENETEK

Keresem fiamat, Antalfy József főhadnagyot, aki a 19. gyalogezredben szolgált. Antalfy Lajos repülővezető, aki a debreceni repülőterén teljesített szolgálatot és Antalfy Istvánt, aki utoljára Szombathelyen mint nyilvántartó működött, valamint Soós Pál főhadnagyot, aki a szolnoki hadosztállyal indult ki hadműveleti területre. Aki tud róluk valamit, értesítéset kérem Antalfy Lajos mérnök címére, Berettyóújfalun küldeni. 379

EGYÉB

A „Takarékosság“ fel-szólítja feleit, hogy számlatartozásukat egyenlítsék ki, hogy a vállalat újra megkezdhesse működését. 7

Minden óra szakszerű javítását vállalja Majoros órásmester, Attila-tér 4. 192

Tyúkszemvágás! Fáj a lába? Jöjjön a Gödény-pedikúrszalonba. Bika-fürdő mellett. 344

FÉNYKÉPEZŐGÉPET, fotóikat, nagy ízzókat, táblauveget vesz **Hapák, Kossuth-u. 11.** 387

Egy asztali tűzhely eladó. Zádor-u. 6. Létai-útból balra. 396

FILMFELVEVŐGÉPET 16 mm-es és leadót megvételre keres **Hapák, Kossuth-u. 11.** 388

Eladó 1 drb. jó igápló. Megtekinthető vasárnap és hétfőn Hadházi-telep 1. Nagy Balintnál. 372

Eladó egy igápló szerzővel, szekérral és egyéb gazdasági felszerelések. Egy fejős kecskét veszünk. Értekezni szombat d. u. 1-től, vasárnap d. u. 2-ig. 2-es honvédhuszárezred-u. 60. 871

Mindenféle bombaszerű bútortokat veszek, Teleki-u. 6. szám. 377

Dohánypalánt van eladó. Nagyszepes 3. Sárga-tanyán József Gábornál. 380

37-es női félcipő eladó. Vörösmarthy-u. 24. jobbra második ajtó. G.

Kártolást, tonast elsőrendű gyapjúval vagy nagy munkabérrel megfizetjük. Termelőképessé jelentkezőknek délutánonként, FAVORIT, Csapó-utca 24. 210

Új reklamió és henteser kapható, bútortúzatot és bútortúgót veszek. Major, Péterfia 26. 351

Egy bécsi zongora olcsó áron eladó, Maróthy-u. 17. 4-et csemetni. 370

Eladó varrogép kis hibával, ruhaszekrény, asztal. Urái-u. 17. Boldogkert. 345

Eladok és veszek használt férfi és női ruhát, szövetet és vasznat minden mennyiségben. Juhász, Hatvan-utca 29. 896

Kerékpár-, varrogépjavitás. Varrogépet eladok, veszek, becserelek. Varrogéptű eladás. Kárgay műszerész, Magocs György-út 9. 26

Ügyeskező leányokat felvesz könnyű munkára. Mayer vegyszeti üzem. Szepességi-u. 14. sz. Erdéklódnai 10—12-ig. Ny. 38.

No törje a fejt hogyan lesz új nyakkendője, olcsón, izléseccen újjalakított, javított. Használt nyakkendő veszek. Gyűjtőhely: Bor István üreltelhelyisége (Városháza épület. Műhely: Dózsa-utca 15. 45

Veszek bontásra házakat, telket is, vállalom tetőfedéseket anyaggal is. Száchényi-u. 41. 328

Orvosi műszereket, könyveket, gyógyszerkezet veszek. Cím: Debrecen, Callag-u. 41. Kovács Lajosnál. 353

Káposzta, kolkáposzta-kalaráb-, paradicsompalánták árusítása megkezdődött. Bethlen-u. 10. szám alatt. Hétköznapokon 8—14 óráig. Városi kertészet. 355

Két oriai belga bakka pároztatás. Tóth festőmester, Sámsoni-út 31. 204

Bontásból eredő mindenemű faanyagot veszek. Balog lakereskedő, 2. Honvéd Húszárezred-utca 17. szám.

Parker a levelet intéletartóztató ügyében. Sza pontos hátterét és kezdetünk, hatalmakat zették az egben. A Mink angol gátása, ami pal elelőtt megirtuk. az angol sor is kerül many átszet Sztálin ma — csakis a many lehet cik-„kormá dalizmus lengyel nép hazájában Akármilyen a reakciósi Londonban, ismer meg kérdésben. türheti, ho a fasiszta m kévé legcen. A két vi lengyel korn nek egyesek cik társaság agresszív m Szovjetunióv

Provokatív lege van azo tika közlem lye az angó tóban újabb angol és a „érdekessége amikor inter elfogott fási A sokmillió sok, Göring, horst, Gude beszélnek a mintha előre szerepüket. esküvésről va ják menten győzhetelens tet, mentegé O. K. W. sz kéznek elhite ján, hogy ö nációk, csak lettek a párt Göring int rodással érte és Amerika. nagy erélyes fasisztákkal lott enye há szabadságsze rikai nép éle a zsurnaliszta sokat“ és „i kat. Számukr den szabadsá mára a náci egyenruhájuk gyilkosok ma A népek eg kednek a fas zsurnaliszta u Norvégiában ingistát kül ale. Görögön